

Handläggare:
Rikard Skårfors
FD, Utbildningsledare
Rektors kansli,
Ledningssekretariatet

Yttrande över betänkandet Skatteincitament för forskning och utveckling – En översyn av FoU-avdraget och expertskattereglerna (SOU 2025:3)

Stockholms universitet har anmodats av Regeringskansliet (Finansdepartementet) att inkomma med synpunkter på delbetänkandet från Utredningen om skatteregler som gynnar forskning och utveckling, *Skatteincitament för forskning och utveckling – En översyn av FoU-avdraget och expertskattereglerna* (SOU 2025:3). Universitetet har följande att anföra.

Den globala konkurrensen om FoU-investeringar är intensiv, och många länder erbjuder förmånliga skattevillkor för företag som investerar i innovation. I Sverige har det sedan tidigare funnits möjligheter till avdrag för FoU-verksamhet samt skattelättnader för utländska experter. Den aktuella utredningen syftar till att utvärdera effektiviteten i dessa incitament och föreslå förbättringar som kan stärka Sveriges ställning som en attraktiv plats för forskning och teknikutveckling. Stockholms universitet delar uppfattningen att det är angeläget att stärka Sveriges konkurrenskraft och anser att förslaget är ett steg i denna riktning. Det är även viktigt att öka förutsebarheten, vilket stärker rättssäkerheten vid tillämpningen.

Utredningen föreslår flera reformer för att öka incitamenten för företag att investera i FoU. Definitionen av FoU ska förenklas och breddas, avdragsutrymme ska öka och ansökningsförfarandet förenklas. För expertskattereglerna föreslås att en större andel av ersättningen för experter ska vara skattefri, från 25 till 30 % av ersättningen, att inkomsttröskeln sänks samt att administrationen förenklas.

Stockholms universitet anser emellertid att förslagen till definitioner av forskning och utveckling kan medföra tolknings- och tillämpningssvårigheter.

I förslaget till 3 § anges att ”med forskning avses vid tillämpningen av denna lag arbete med att i kommersiellt syfte ta fram ny kunskap.” Termen forskning förekommer i flera författningar. Det är klart att det rör sig om olika begrepp med delvis olika innebörd. Möjligen bör i förarbetena särskilt uppmärksammas att begreppet vetenskaplig forskning i 7 kap. 4 § används med något högre krav än den forskning som förslaget avser; se prop.

2013/14:1 avsnitt 6.14.5.3.4 Vetenskaplig forskning. Exempelvis kan det öppenhetskrav som gäller för vetenskaplig forskning inte gälla för företags forskning.

Stockholms universitet menar att det kan vara problematiskt att bedöma vad som är ny respektive existerande kunskap. Utredningen anger (avsnitt 8.3.2, s. 186) att ”kunskap bör bedömas som ny om den inte är allmänt tillgänglig, dvs. inte har offentliggjorts på något sätt i Sverige eller utomlands. Det bör alltså inte räcka att kunskapen är ny för den avgiftsskyldige”. Universitetet befarar att detta kan innebära alltför omfattande och kostnadskrävande utredningar för företagen, och att det bör vara tillräckligt att företagen gör en eftersökning av forskningsresultat inom ramen för vad som är en företagsekonomiskt motiverat. Företagens bedömning av om i vilken utsträckning det är ekonomiskt motiverat att eftersöka befintliga forskningsresultat eller att försöka uppnå dem själv bör accepteras. Utgifter för sådana efterforskningar bör omfattas av FoU-avdraget; jfr 16 kap. 9 § inkomstskattelagen. Om den skattskyldige påstår att kunskapen ”inte är allmänt tillgänglig, dvs. inte har offentliggjorts på något sätt i Sverige eller utomlands” torde det vara Skatteverkets sak att visa motsatsen. Det kan kräva omfattande utredningar.

Det krävs förtrogenhet med förarbetena för att vid tillämpningen av 3 § anse att lagtexten har den innebörd som anges i motiveringen för de föreslagna definitionerna (avsnitt 8.3, ss. 185ff.). Rekvisitet kunskap kan uppfattas som att det kan räcka med tämligen trivial ny kunskap. I 4 § anges att ”med utveckling avses vid tillämpningen av denna lag arbete med att i kommersiellt syfte ta fram eller förbättra varor, tjänster eller produktionsprocesser genom nya lösningar på vetenskapliga eller tekniska problem.” Alla dessa arbeten torde kräva någon form av ny kunskap. Frågan är då om ”ny kunskap” enligt 3 § avser att omfatta något som inte täcks av 4 §.

Om så inte är fallet skulle man eventuellt kunna nöja sig med att ha en bestämmelse med följande lydelse: ”Med forskning och utveckling avses vid tillämpningen av denna lag arbete med att i kommersiellt syfte ta fram eller förbättra varor, tjänster eller produktionsprocesser genom nya lösningar på vetenskapliga eller tekniska problem.”

Stockholms universitet anser att det kan övervägas om rättssäkerheten skulle kunna förbättras ytterligare genom att exempelvis införa en direkt dialog mellan företag och Skatteverket. En av de föreslagna förändringarna innebär att Skatteverket ska ges tydligare möjligheter att samarbeta med andra myndigheter vid bedömningen av FoU-avdrag. Detta kan skapa en viss ökad möjlighet till dialog mellan företag och Skatteverket för att fastställa om en viss FoU-verksamhet kvalificerar för skattelättnader. Dock föreslås ingen direkt dialog.

Inte heller föreslås någon möjlighet till förhandsbesked om rätten till FoU-avdrag. Denna fråga behandlas utförligt i utredningen, men utan en djupgående analys av eventuella nackdelar med en sådan möjlighet. Stockholms universitet inser att ett system för förhandsbesked inte skulle lösa alla problem ur ett förutsebarhetsperspektiv och att det även kan medföra vissa utmaningar, såsom den tid och kostnad som ett sådant förfarande skulle innebära. Samtidigt behöver dessa utmaningar inte i sig utesluta att ett förhandsbeskedsförfarande införs. Företagen skulle själva kunna avgöra om det är värt att

ansöka. Ett motargument som lyfts i utredningen är att antalet ansökningar skulle vara lågt om ett förhandsbeskedsinstitut infördes. Å andra sidan kan det hävdas att om en etablerad instans, såsom Skatterättsnämnden, fick behörighet att meddela förhandsbesked, skulle ett lågt antal ansökningar kanske inte vara ett starkt argument mot införandet.

Detta beslut är fattat av rektor, professor Hans Adolfsson, i närvaro av prorektor, professor Clas Hättestrand, och universitetsdirektör Åsa Borin. Studeranderepresentanter har informerats och haft tillfälle att yttra sig. Övrig närvarande och föredragande i ärendet har varit Rikard Skårfors, Ledningssekretariatet (protokollförare).